

УДК 791(476):17.035.3

А. М. Шаройка

Этнакультурная ідэнтычнасць: да пастаноўкі праблемы сучаснага беларускага ігравога кіно

Канцэпцыя артыкула будзеца на перакананні ў тым, што сучаснаму беларускаму ігравому кіно не хапае арыентацыі на захаванне этнакультурнай ідэнтычнасці. Ва ўмовах інфармацыйнага грамадства адбываецца паглынанае нацыянальных культур, якія зліваюцца ва ўніфікаваную (масавую) культуру без этнічнай вызначанасці. Разглядаецца сутнасць паняцця «этнакультурная ідэнтычнасць» у розных дыскурсах праз феномены «менталітэт», «этнічны менталітэт», «ментальнасць». Прапануюцца ключавыя канцэпты этнакультурнай ідэнтычнасці, мастацкая рэалізацыя якіх дазволіць надаць беларускаму кіно нацыянальную афарбоўку. Акрэсліваюцца праблемы развіцця сучаснага ігравога кіно Беларусі – неабходнасць рэформ на ўзроўні кінавытворчасці, адсутнасць феномена «аўтарскага кіно», вырашэнне якіх, на думку аўтара, паўплывае на фарміраванне нацыянальнай самасвядомасці.

Праблема этнакультурнай ідэнтычнасці – адна з цэнтральных у коле сучасных навуковых распрацовак філолагаў (К. С. Півавар [11], А. М. Прыходзька, [12]), філосафаў (І. В. Малыгіна [6; 7]), сацыёлагаў (Э. Сміт [15]), культуролагаў (А. У. Дабраніцкая [5], М. А. Міхайлава [8]), мастацтвазнаўцаў (Н. А. Агафонава [1; 2], В. Ф. Нячай [9], А. І. Сільвановіч [14]). Яе актуальнасць тлумачыцца сённяшнімі рэаліямі, калі ва ўмовах татальнай глабалізацыі пад пагрозай знікнення аказваюцца нацыянальныя культуры. Як зазначае М. А. Міхайлава, назіраецца «як-на новая дынамічнасць і мабільнасць сучаснага грамадскага жыцця, яго адкрытасць глабальнай інфармацыйна-камунікатыўнай экспансіі, хуткія і штодзённыя змены ў масавай культуры і як вынік – рэлятывізм і няўстойлівасць асноў грамадскага жыцця, а значыць, сацыяльна-ідэнтыфікацыйных працэсаў» [8, с. 194]. Дыскурс нацыянальнага і глабалізацыйнага справакаваў працэсы разузгаднення культурных і палітычных меж этнанацыянальных утварэнняў, прадвызначыў павышэнне ролі эканамічных і палітычных ідэалаў самавызначэння сучаснага чалавека (статус, незалежнасць, прыярытэты культуры спажывання) у адносінах да прымардыяльных («крыві і глебе», мове, канфесійнай прыналежнасці і інш.); абумовіў узнікненне тэндэнцыі да рэгіяналізацыі палітычнай і эканамічнай прасторы [7, с. 223].

У такіх умовах важным з'яўляецца ўсведамленне этнакультурнай ідэнтычнасці. Кожная асоба атаясамлівае сябе з пэўным этнасам (з грэч. – народ), пазнае яго гісторыю, культуру. Праз гэта яна разумее сваю ролю па захаванні этнакультурнай ідэнтычнасці ў працэсе зносінаў з іншымі

народамі. У сучасным інфармацыйным грамадстве неабходна культывацыя імкнення да захавання самабытнасці, унікальнасці лакальнай культуры і арыгінальнага псіхалагічнага складу, усведамлення і прылічэння індывіда да пэўнага этнасу. У гэтым сэнсе ігравы кінематограф, на думку аўтара, мае шэраг магчымасцей. Такім чынам, *мета артыкула* – актуалізацыя этнакультурнай ідэнтычнасці ў кантэксце сучаснага беларускага ігравога кіно. У мастацтвазнаўстве аналагічных спроб не здзяйснялася.

Этнакультурная ідэнтычнасць, згодна з І. В. Малыгінай, будзеца на радавой, этнічнай і нацыянальнай ідэнтычнасці, якія ў працэсе гістарычнай дынамікі не адмаўлялі адна адну, а развіваліся па прынцыпе ўзаемадапаўнення [6]. Этнакультурная ідэнтычнасць вызначаецца генетычнымі каранямі чалавека. Як заўважае М. А. Міхайлава, этнічная самаідэнтыфікацыя фарміруе суб'ектыўны статус (этнічную ідэнтычнасць), які, аднак, можа не супадаць з аб'ектыўным статусам этнічнай прыналежнасці [8, с. 193]. Так, адзін чалавек можа сябе адносіць адначасова да некалькіх этнасаў і лічыць сябе, напрыклад, беларусам (асноўны этнас) і славянінам (метаэтнічнае згуртаванне).

Падмуркам этнічнай ідэнтычнасці з'яўляецца этнічная (сама)свядомасць. Апошнюю ў пэўнай ступені адлюстроўваюць феномены «менталітэт» і «ментальнасць», якія нельга аддзяліць ад эмоцый і сцэнарыяў культурных паводзін. Пры разглядзе паняццяў этнічнай самасвядомасці таксама выкарыстоўваюць катэгорыю «этнічны менталітэт». Як лічыць А. М. Прыходзька, этнічны менталітэт вызначае нацыянальную своеасаблівасць і культурную самабытнасць адпаведнага народа, выступае гарантам устойлівасці культурных традыцый [12, с. 102]. Ён з'яўляецца ўнікальным спосабам этнаспецыфічнай рэпрэзентацыі свету праз адлюстраванне аб'ектаў непасрэднай і апасродкаванай рэальнасці (міфы, легенды, быліны, рэлігійныя погляды і інш.). Этнічны менталітэт, на думку А. М. Прыходзька, бачыцца ў асноўным з боку, тады як сам этнас жыве і, як правіла, не думае пра сваю самабытнасць альбо непаўторнасць [12, с. 103].

Этнакультурная ідэнтычнасць уключае агульнасць мовы, культуры, менталітэту, паводзін, знешнасці, звычак у вопратцы, харчаванні, афармленні памяшканняў і г. д., што можа яскрава адлюстравана кінематограф. У сучасных умовах асаблівае значэнне набывае праблема захавання этнакультурнай ідэнтычнасці ў яе аўтэнтычных формах. Яна пастаянна руйнуецца сродкамі масавай інфармацыі, ставіцца пад пагрозу ва ўмовах засілля масавай культуры, якая ідзе з Захаду (з'ява «вестэрнізацыі» культуры). Як лічыць Э. Сміт, «наступствы амерыканскай масавай культуры, англійскай мовы, поп-культуры, візуальных масмедыя і камп'ютарна-інфармацыйных тэхналогій сталі важнымі глабальнымі культурнымі тэндэнцыямі» [15, с. 41].

На наш погляд, этнакультурная ідэнтычнасць у кіно павінна канструявацца праз канцэпты. Паняцце «канцэпт» – адно з цэнтральных у сучаснай лінгвакагніталогіі. Па адной з версій, яго можна разумець як дэфініцыйную мадэль «канцэпт = (этна)культурнае ўтварэнне» («этна-канцэпт»). На думку А. М. Прыходзька, «яно грунтуецца на ўсведамленні той ролі, якую адыгрывае нацыянальная культура ў жыцці соцыуму, і адлюстроўвае ўяўленне пра тое, што канцэпт з’яўляецца кропкай перасячэння паміж светам культуры і светам індывідуальных сэнсаў» [12, с. 14].

К. С. Півавар вызначыла тры групы ключавых канцэптаў беларускай ментальнасці: агульначалавечыя, або фундаментальныя (час, прастора, жыццё і інш.), сацыяльна-культурныя (сям’я, мова, воля і інш.) і этнаспецыфічныя (у беларускай ментальнасці такім канцэптам можа выступаць Францыск Скарына) [11, с. 7]. Сярод іх, на думку даследчыка, найважнейшае месца займаюць канцэпты «Радзіма», «сям’я», «народ», «мова», «воля», бо з’яўляюцца базавымі для спасціжэння каштоўнасцей любой нацыі, а таксама сэнсу мастацкіх твораў [11, с. 20]. На наш погляд, класіфікацыя канцэптаў К. С. Півавар можа быць экстрапаліравана на аналіз кінатэксту. Вызначаныя канцэпты адыгрываюць вялікую ролю ў кінамаве, даюць магчымасць разглядаць кіно з пункту гледжання выказвання ў мастацкай форме этнакультурнай ідэнтычнасці беларусаў.

Мастацкія сродкі рэалізацыі канцэптаў у кінатэксце як тэарэтычная праблема заслугоўвае асобнага разгляду і дадатковай метадалагічнай распрацоўкі. Яе прапрацоўка важная перш за ўсё для практыкаў кіно. У межах артыкула мы толькі акрэсліваем праблему этнакультурнай ідэнтычнасці ў кантэксце беларускага кіно.

Беларускаму кінематографу перманентна не хапае этнакультурнай ідэнтыфікацыі. У савецкі перыяд развіцця айчыннага кіно гэта тлумачылася падменаў этнакультурнай ідэнтычнасці савецкай, якую вызначалі ідэі грамадзянскасці, інтэрнацыяналізму, гуманізму. Як адзначаюць А. М. Савельева і В. Я. Будзянкова, «у ідэнтыфікацыйным наборы савецкай ідэнтычнасці трывала злучыліся характэрныя рысы нацыянальнага менталітэту і класавыя “цноты”, якія, як высветлілася пры бліжэйшым разглядзе, прадстаўлялі сабой агульначалавечыя каштоўнасці» [13, с. 245].

Пытанні этнакультурнай ідэнтычнасці ў беларускім кінематографіе набылі актуальнасць пасля пачатку «рэформ галоснасці і адкрытасці» і асабліва абвясчэння незалежнасці Рэспублікі Беларусь. Нягледзячы на шэраг пазітыўных змен у адносінах да беларускага кіно пасля 1991 г. (захаванне кінавытворчасці і кінавідэапракату на дзяржаўнай аснове, арганізацыя падрыхтоўкі кваліфікаваных кадраў у галіне кіно), сучасны кінематограф патрабуе надання большай увагі дэманстрацыі этнакультурнай ідэнтычнасці беларусаў. Па сённяшні дзень кіно ўсё

яшчэ ліквідуе наступствы культуры савецкай ідэнтычнасці. Як слухна заўважае Н. А. Агафонава, «стэрылізацыя нацыянальнай ідэнтычнасці ў беларускім кіно нейтралізавала базавыя параметры яго распазнавальнасці: а) мова; б) тыпізацыйная акрэсленасць праганіста і асяроддзя; в) ментальнасць. Замест гэтага ў ранг “беларускасці” былі ўзведзеныя тэматыка (Вялікая Айчынная вайна) ды вонкавая тапаніміка (месца дзеяння)» [1, с. 305].

Этнічнай вызначасці беларускага кіно перашкаджае існуючы ў краіне бікультурызм. Гістарычна склалася так, што, пачынаючы з XIX ст., руская культура аказвае моцны ўплыў на беларускую. Як адзначае Н. Ф. Грэбень, «сярэднестатыстычны беларус размаўляе на рускай мове, мае нізкую кампетэнтнасць ведання роднай мовы (як мінімум не валодае свабодна пісьмовай і гутарковай прамовай), дрэнна арыентуецца ў нацыянальнай гісторыі, не можа назваць дакладна выдатных дзеячаў мастацтва і навукі Беларусі, але з лёгкасцю назаве такіх дзеячаў Расіі, аддае перавагу рускамоўнай літаратуры, прэсе, кіно, музыцы і інш.» [4, с. 406].

Беларуская мова не так часта гучыць у сучасным кіно. Моўная праблема ўзнікла ў беларускім кіно разам са з’яўленнем у ім гуку ў 1930-я гг., што тлумачылася асаблівасцямі арганізацыі пракату ў СССР. Кіназнаўца А. В. Красінскі піша: «Як сцвярджалі пракатчыкі, і гэтыя сцвярджэнні мелі рацыю, самы паспяховы пракат гукавога фільма толькі на тэрыторыі Беларусі не мог кампенсаваць затраты на яго пастаноўку» [3, с. 96].

Ужо даўно страціла актуальнасць характарыстыка персанажа праз родную для яго мову, што магло б дапамагчы паказаць поліэтнічны склад насельніцтва пэўнай гістарычнай эпохі. Гэта вельмі важна ў гістарычных фільмах. На сённяшні дзень білінгвізм існуе пераважна толькі ў ваенных кінастужках, дзе немцы (ворагі) размаўляюць на сваёй мове, а мірнае насельніцтва, часцей за ўсё сяляне, на рускай.

Беларуская мова – адзін з ключавых канцэптаў этнакультурнай ідэнтычнасці беларусаў. Важна не толькі ў кінастужках айчыннай вытворчасці выкарыстоўваць беларускую мову, але і ажыццяўляць агучванне, закадравы ці дубліраваны пераклад замежных фільмаў. Субцітрам як найбольш даступным па кошце спосабе часцей аддаюць перавагу, калі паўстае пытанне пра тэрміновы, малазатратны пераклад замежнага фільма. Да таго ж субцітры ў найменшай ступені ўносяць скажэнні ў сэнс зыходнага тэксту. Сёння паслугі па агучванні і дубліраванні прапаноўваюць прыватныя арганізацыі накшталт бюро перакладаў «Дылінгва» (г. Мінск). З 2016 г. разам з УП «Кінавідэапракат» Мінгарвыканкама аб’яднанне «Кінаконг» ажыццяўляе паказы замежных фільмаў з беларускамоўным дубляжом. З’яўленне ў пракаце анімацыйных («Таямніца Келза», «Маленькі прынец») і ігравых фільмаў

(«Кніга Ілая», «Пакуль ногі носяць», «Форэст Гамп», «Жонка наглядчыка заапарка», «Хронікі Нарніі: Леў, вядзьмарка і гардэроб», «Шторм: палаючы ліст») стала магчымым пры падтрымцы мабільнага аператара Velcom і правайдара «Атлант-Тэлекам» у межах праекта «Беларускія ўікенды». У агучванні фільмаў і трэйлераў задзейнічана каманда прафесіяналаў, якая складаецца з перакладчыкаў, гукарэжысёраў, рэжысёраў мантажу, артыстаў (сярод іх – Павел Харланчук, Аляксандр Маўчанаў, Ганна Хігрык, Святлана Цімохіна, Уладзімір Глотаў, Сяргей Жбанкоў).

Не спрыяе вызначэнню этнакультурнай ідэнтычнасці ў сучасным беларускім ігравым кінематографі і адсутнасць выбітных майстроў аўтарскага кіно. Таленавітыя рэжысёры 2000-х гг. – А. Канановіч («Дасціш фантасіш», 2009), А. Колбышаў («Ваўкі», 2009), А. Кудзіненка («Масакра», 2010) па розных прычынах не змаглі цалкам рэалізавацца ў нацыянальным кінематографі. Часткова прабелы беларускага аўтарскага кіно запоўніліся інтэрнацыянальнымі праектамі. Курс на еўрапейскую культурную інтэграцыю адзначаўся з'яўленнем такіх знакавых кінастужак, як «Адзінокі востраў» (2012) П. Сіма, «У тумане» (2012) С. Лазніцы, «Роля» (2013) К. Лапушанскага.

Практыка стварэння гэтых фільмаў адпавядае сусветным стандартам, а вопыт капрадукцыі вельмі запатрабаваны. Яго можна лічыць адэкватным ва ўмовах эканамічна-фінансавай нестабільнасці. Аднак пад пагрозай аказваецца этнакультурная ідэнтычнасць.

Сярод узгаданых вышэй фільмаў у большай ступені Беларусь рэпрэзентуе кінастужка «У тумане» – чарговая ў айчынным кінематографі адаптацыя твора класіка беларускай літаратуры Васіля Быкава. Гэты фільм атрымаў шэраг прэстыжных узнагарод, сярод якіх Прыз FIPRESCI (Міжнародная федэрацыя кінапрэсы) за лепшы фільм асноўнага конкурсу на 65-м Канскім кінафестывалі.

Пераканалым стаў вобраз Сушчэні, выкананы ў кінастужцы амаль што адзіным сярод актёраў беларусам Уладзімірам Свірскім. Ён стварыў на экране архетыпічны вобраз беларуса, якому ўласцівы моц, прастата, праўдашукальніцтва, нелюдзімасць. Фільм «У тумане» атрымаўся еўрапейскім па духу (агаленне анталогічных праблем быцця), але наўрад ці беларускім (фільм зняты на рускай мове).

Тут трэба звярнуць увагу на розніцу паміж вызначэннямі «беларускі фільм» і «нацыянальны фільм». Яны не з'яўляюцца сінанімічнымі. Так, «беларускі фільм» – гэта значыць фільм, які зняты беларускім аўтарам ці на беларускай мове. Статус «нацыянальнага фільма» замацаваны ў Законе Рэспублікі Беларусь «Пра кінематографію ў Рэспубліцы Беларусь» (ад 14.06.2004 № 292-3). На заканадаўчым узроўні зафіксавана, што прыярытэтнымі кірункамі для стварэння нацыянальных фільмаў з'яўляюцца стужкі, якія адлюстроўваюць найважнейшыя падзеі на-

цыянальнай гісторыі і культуры, сучаснае жыццё Рэспублікі Беларусь; прысвечаны агульначалавечым гуманітарным, сацыяльным і маральным праблемам, падзеям сусветнай гісторыі; маюць важнае сацыяльна-культурнае значэнне для Рэспублікі Беларусь [10]. Відавочна, што разуменне «нацыянальны» шырэй за «беларускі», які прыналежыць да дакладнага этнасу.

Дарэчы зазначым: сучасная кінапрадукцыя «Беларусьфільма» малавядома глядачу. Для таго, каб беларускае кіно знайшло свайго глядача, трэба вырашыць шэраг праблем. Так, па словах кіназнаўцы і былога гендырэктара РУП «Нацыянальная кінастудыя “Беларусьфільм”» А. І. Сільвановіча (2011–2015), неабходна завяршыць фарміраванне сістэмы дзяржаўнай падтрымкі праз стварэнне спецыялізаваных аўтаномных інстытуцый (фонд кіно, інстытут кіно, кінацэнтры і да т. п.), размяркоўваць бюджэтныя сродкі з улікам культурных і грамадскіх патрэб, развіваць нацыянальна-мастацкую галіну рэпертуарнай стратэгіі [14, с. 3–4].

Такім чынам, захаванне этнакультурнай ідэнтычнасці ў сучасным беларускім ігравым кіно – адна з неабходных умоў для яго паспяховага развіцця. Кінатэкст з’яўляецца каштоўным матэрыялам для даследавання і адлюстравання асаблівасцей светаўспрымання, мыслення і псіхікі беларускага этнасу і нацыі. Увасабленне культуры, менталітэту беларускага народа, паказ этнацыянальнай карціны свету патрабуе ад кінематографістаў звяртання да мастацкай рэпрэзентацыі этнаканцэптаў. Дэманстрацыі галоўных маральных і каштоўнасных арыенціраў беларускага этнасу ў кінатэксце замяняюць бікультуралізм, адсутнасць «аўтарскага кіно», недасканалыя інстытуцыйна-эканамічныя і творчыя механізмы павышэння мастацкага ўзроўню экраннай прадукцыі беларускага кінематографа.

1. Агафонава, Н. А. Беларускі кінематограф: стратэгія нацыянальнай дэідэнтыфікацыі / Н. А. Агафонава // Другі Міжнар. кангрэс даследчыкаў Беларусі : прац. матэрыялы. – Каунас, 2013. – Т. 2. – С. 305–309.

2. Агафонава, Н. А. Ігравое кіно Беларусі: вектар мастацкага самавызначэння / Н. А. Агафонава // Культура. Науча. Творчасце : VII Міждунар. науч.-практ. конф., Мінск, 29–30 мая 2013 г. : сб. науч. ст. / М-во культуры Респ. Беларусь, Беларус. гос. ун-т культуры и искусств [и др.] ; науч. ред. В. Р. Языкович. – Мінск, 2013. – С. 250–253.

3. Гісторыя кінамастацтва Беларусі : у 4 т. / НАН Беларусі, Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору. – Мінск : Беларус. навука, 2001–2004. – Т.1 : 1924–1959 / склад. А. В. Красінскі. – 2001. – 277 с.

4. Гребень, Н. Ф. Роль культуры в обеспечении психологического благополучия белорусской нации / Н. Ф. Гребень // Традыцыі і сучасны стан культуры і мастацтва : матэрыялы Міжнар. навук.-практ. канф., Мінск, 20–21 лістап. 2014 г. / уклад. Ю. В. Пацюпа ; гал. рэд. А. І. Лакотка ; Цэнтр даследаванняў беларус. культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі. – Мінск, 2015. – С. 406–407.

5. Доброніцкая, А. В. Кино как средство конструирования этнической идентичности / А. В. Доброніцкая // Молодой ученый. – 2016. – № 27. – С. 803–805.

6. *Малыгина, И. В.* Динамика этнокультурной идентичности: мировые тренды и российская специфика [Электронный ресурс] / И. В. Малыгина // Культура культуры. – Режим доступа: <http://cult-cult.ru/dinamika-etnokulturnoj-identichnosti/>. – Дата доступа: 11.02.2018.

7. *Малыгина, И. В.* Методологические дискурсы этнокультурной идентичности: ресурс взаимодополнительности / И. В. Малыгина // Ярослав. пед. вестн. – 2015. – № 5. – С. 219–223.

8. *Михайлова, М. А.* Этнокультурная идентичность в условиях культурной глобализации / М. А. Михайлова // Вестн. Бурят. гос. ун-та. – 2013. – № 14. – С. 191–196.

9. *Нечай, О. Ф.* Воздействие глобализации и проблемы идентичности в современном белорусском кино / О. Ф. Нечай // Пытанні мастацтвазнаўства, этналогіі і фалькларыстыкі : зб. арт. / НАН Беларусі, Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору імя К. Крапівы ; навук. рэд. А. І. Лакотка. – Вып. 7 : матэрыялы Міжнар. канф. «Традыцыі і сучаснае становішча культуры і мастацтваў», Мінск, 24–25 верас. 2009 г. / рэд.-уклад. А. Г. Алфёрава. – Мінск, 2009. – С. 175–181.

10. О кинематографии в Республике Беларусь [Электронный ресурс] : Закон Респ. Беларусь от 14 июня 2004 г. № 292-3 : с изм. и доп. от 1 янв. 2014 г. // Законодательство Респ. Беларусь. – Режим доступа: <http://pravo.newsby.org/belarus/zakon1/z2018.htm>. – Дата доступа: 16.01.2018.

11. *Півавар, К. С.* Моўныя сродкі рэпрэзентацыі ключавых канцэптаў беларускай ментальнасці ў мастацкім тэксце : аўтарэф. дыс. ... канд. філал. навук : 10.02.01 / К. С. Півавар, Беларус. дзярж. пед. ун-т імя М. Танка. – Мінск, 2017. – 27 с.

12. *Приходько, А. Н.* Концепты и концептосистемы / А. Н. Приходько. – Днепропетровск : Издатель Белая Е. А., 2013. – 307 с.

13. *Савельева, Е. Н.* Кино эпохи коллективизма как зеркало национально-культурной идентичности / Е. Н. Савельева, В. Е. Буденкова // Вестн. Томск. гос. ун-та. Сер. Культурология и искусствоведение. – 2017. – № 27. – С. 243–250.

14. *Сильванович, О. И.* Национальная киностудия «Беларусьфильм»: художественные и производственные стратегии : автореф. дис. ... канд. искусствоведения : 17.00.03 / О. И. Сильванович ; Центр исследований белорус. культуры, языка и литературы НАН Беларусі. – Минск, 2017. – 23 с.

15. *Сміт, Е.* Націі та нацыялізм у глабальную эпоху / Е. Сміт ; пер. з англ. М. Климчука і Т. Цимбала. – 2-ге вид., стереотип. – Київ : Ніка-Центр, 2009. – 320 с. – (Серія «Зміна парадигми» ; Вып. 11).

A. Sharoika

Ethnocultural Identity: a statement of the problem of the contemporary Belarusian feature films

The concept of the article is based on the belief that a contemporary Belarusian feature film lacks the orientation to preserve the ethnocultural identity in the information society, which contributes to the absorption of national cultures and the building of a unified (mass) culture without ethnic certainty. The essence of the concept of «ethnocultural identity» in various discourses through the phenomena «mindset», «national mindset» and «mentality» is considered. Key concepts of the ethnocultural identity, the artistic realization of which will make the Belarusian cinema more national in colour, are proposed. Developmental problems of contemporary feature film of Belarus (the need of reforms at the level of film production, the absence of the phenomenon of «the author's cinema»), the solvation of which will contribute to the development of ethnocultural consciousness, are determined.

Дата паступлення артыкула ў рэдакцыю: 21.03.2018.